

>> vervolg van pagina 3

tegen het aantal koppelingen dat nodig is voor het functioneren van een afdelingssysteem binnen een algemeen EDP. Een afdelingssysteem is in de regel voor een bepaald afgekaderd doel ontworpen. In het geval van Mosos <CTG> is dat de acquisitie, opslag en het terughalen van CTG-beelden. Dát is de kernactiviteit en daar

is BMA heel erg goed in.'

ICT helpt echt

In de zomer van 2007 heeft BMA koppelingen gerealiseerd voor Mosos WebConsole en Mosos WebDoc. Ook onderging Mosos <CTG> een upgrade naar Versie 7.2. In de praktijk betekent dit dat gynaecologen CTG's en oude verslagen nu ook thuis via het web kunnen bekijken. De implementatie van de koppelingen en

de upgrade naar Mosos <CTG> Versie 7.2 verliepen zonder problemen. Henny Welling is tevreden: 'Ondanks dat we maar een deel van de functionaliteit van Mosos wilden gebruiken is de implementatie bijzonder snel en in goede samenwerking met BMA verlopen. Wij hebben nu wat we willen, de mogelijkheid om CTG's en oude verslagen via ons algemene EPD in Mosos op te roepen.'

Koppeling 1e en 2e lijn operationeel

Na een geslaagde testperiode is in Almere het startsein gegeven voor de ingebruikname van de eerste koppeling voor berichten-uitwisseling tussen de 1e en 2e lijn op basis van HL7v3. Nadat de productiesystemen van zowel de verloskundigen als de gynaecologen van de juiste software-versies en instellingen zijn voorzien, zullen de verwijzingen van de 1e naar de 2e lijn en vice versa digitaal kunnen worden ondersteund. Het gaat hier dan om gegevens met betrekking tot de verwijzing en voorafgaande

zwangerschappen. Deze worden op een gestructureerde wijze in een gestandaardiseerd formaat gecommuniceerd. Zorgverleners kunnen de gegevens dan met 'een druk op de knop' gecontroleerd integreren in hun eigen elektronische dossier. Ook kunnen documenten, zoals de digitale zwangerschapskaart en het partusverslag, als PDF worden ingebed in het HL7-bericht, zodat deze documenten automatisch bij de juiste patiënte te raadplegen zijn.

BMA heeft de afgelopen drie jaar samen met diverse partijen uit het veld gewerkt aan het gehele traject van definitie tot en met de ingebruikname van deze koppeling. De zorgverleners zijn enthousiast en zien nog veel mogelijkheden voor uitbreiding en aanvulling, die ertoe zullen leiden dat het primaire zorgproces nog beter en efficiënter zal worden ondersteund. Over enkele maanden kunt u in de BMA Nieuwsbrief meer lezen over de klinische evaluatie van deze koppeling.

Geaccrediteerde STAN®-cursussen samen met de NVOG

Meer dan twintig verloskundige afdelingen in Nederland maken momenteel gebruik van STAN®. Maar hoe werkt STAN eigenlijk en wat is het precieze nut ervan? Hiervoor loopt al enige tijd een studie in negen Nederlandse opleidingsziekenhuizen, waarbij wordt gekeken naar het gebruik van CTG + MBO afgezet tegen CTG + STAN. In de zomer van 2008 zullen naar verwachting 5700 inclusies hebben plaatsgevonden.

Het gebruik van STAN in Nederland neemt toe. Voor zowel huidige als toekomstige STAN-gebruikers worden daarom STAN-cursussen georganiseerd op 16 mei en 21 november. Deze worden geaccrediteerd door de NVOG. Alle docenten hebben reeds vele jaren ervaring met STAN.

Prof. dr. Gerard Visser van het UMC Utrecht zal een voordracht houden over (patho)fysiologische CTG-patronen en MBO. De eveneens in het UMC werkende dr. Anneke Kwee neemt het grootste deel van de cursus voor haar rekening. In een *Stand van zaken van het MBO-gebruik in Nederland* vertelt ze meer over de verrassende resultaten van een Nederlandse enquête omtrent MBO. Ook zal dr. Kwee spreken over de recente aanpassing van de STAN-richtlijnen en de harde bewijzen waarop STAN is

gebaseerd. Dr. Martina Porath van het Máxima Medisch Centrum spreekt over *Het CTG volgens FIGO-criteria en het STAN-concept*, en zal samen met dr. Kwee uitgebreid ingaan op STAN-casusistiek. Nicolas Maes, STAN-verantwoordelijke bij BMA voor de Benelux, bekijkt ten slotte samen met de deelnemers een aantal gebruikersaspecten.

Sprekers:

- Prof. dr. G.H.A. Visser, gynaecoloog UMC Utrecht
- Dr. A. Kwee, gynaecoloog UMC Utrecht
- Dr. M. Porath, gynaecoloog Máxima Medisch Centrum te Veldhoven

Contactpersoon:

- Mw. B. Hol, secretaresse Obstetrie UMC Utrecht
Tel.: 030 - 25 03 981
E-mail: b.hol@umcutrecht.nl

Ja en!

'Ja maar, het gaat toch goed zo,' staat voor een door Berthold Gunster ontwikkelde methodiek die zich richt op een Ja maar-vrij leven. Inmiddels hebben vele mensen kennis kunnen maken met deze methodiek via boeken, workshops, studiedagen, seminars en dergelijke. Zo ook wij als management van BMA. Tijdens de Microsoft Healthcare-partnerdag van afgelopen maand hebben wij kunnen genieten van een kort Ja maar entertainment intermezzo. Bij allerlei vraagstukken of ideeën gaat het erom te denken in Ja en in plaats van alles primair te beantwoorden met Ja maar... Alles waarmee wij in onze dagelijkse BMA-praktijk te maken hebben kunnen we benaderen met Ja maar. Wij kunnen ons alle vragen stellen (althans dat hopen wij) en daarmee zowel de beren als de weg zien. Ter geruststelling:

dit doen we niet. Ja maar-denken past niet in onze persoonlijke stijl en ook niet in het BMA-denken. De dingen niet als een probleem zien maar als een feit benaderen; dit helpt ons richting te geven aan de manier waarop wij omgaan met uiteenlopende vraagstukken binnen het obstetrische zorgdomein, de regelgeving, onze klanten, productontwikkeling, services en organisatie. Daarmee zijn we in staat gebleken om succesvol te worden. En uiteraard willen we dit naar de toekomst toe blijven. Ook in de afgelopen maanden zijn we weer op vele fronten actief geweest, met als belangrijkste aandachtsgebieden het optimaal begeleiden en ondersteunen van onze klanten tijdens en na de implementatie, de ontwikkeling van onze nieuwste marktversie en niet in de laatste plaats KPS, onze oplossing voor de kwaliteitsbewaking van de prenatale

screening. Ook wordt inmiddels hard gewerkt aan het specificeren van de elektronische aanlevering van beschikbare gegevens uit de verschillende bronssystemen op basis van HL7v3, die bij de verschillende zorgpartijen in gebruik zijn. Zoals gewoonlijk kunt u ook in deze BMA Nieuwsbrief weer het nodige lezen over diverse projecten, klantcases en andere wetenswaardigheden. Ten slotte willen wij u alvast informeren dat in de hiernavolgende BMA Nieuwsbrief uitgebreid wordt ingegaan op de nieuwe STAN® S31 Basis CTG-monitor, waarbij u de mogelijkheid heeft te migreren naar een STAN® S31 full option met ST-analyse.

Wij wensen u veel leesplezier.

Houten, 7 maart 2008
Oscar Appeldoorn
Alex Holsbergen

Werk in uitvoering**VU Medisch Centrum**

Het VU Medisch Centrum te Amsterdam werkte al jaren met het Mosos-systeem, maar dan wel met een oudere versie. Zo werd nog altijd gebruikgemaakt van Status <P>. Sinds kort beschikt men echter over een volledig vernieuwd Mosos-informatiesysteem, dat bestaat uit Mosos <CTG>, <P> en de STAN®-integratie. Tijdens de vervanging van het systeem is ook de oude database volledig geconverteerd en gemigreerd naar de nieuwe omgeving, waardoor de nieuwste mogelijkheden van Mosos binnen bereik zijn gekomen. Het traject werd afgesloten met een op maat gesneden training, waarin de gebruikers hebben geleerd de nieuwste mogelijkheden van Mosos optimaal te benutten.

UMCU

Na een uitgebreid testtraject is op de afdeling Verloskunde binnen het Universitair Medisch Centrum te Utrecht de bi-directionele koppeling tussen Mosos en het klinisch-genetische softwarepakket Helix in gebruik genomen. Deze koppeling zorgt voor de aanlevering van de in Mosos beschikbare gegevens omtrent de invasieve prenatale diagnostiek, die nodig zijn voor de bepaling van de PD-uitslag en voor de verwerking van de resultaten uit de Helix-applicatie.

Ziekenhuis De Sionsberg

Eind januari ontving BMA van Ziekenhuis De Sionsberg te Dokkum de opdracht het CTG-systeem mobiel te maken. Het ziekenhuis zet daarmee de stap van een centraal naar een decentraal CTG-bewakings-systeem. Bij het centrale systeem werd gebruikgemaakt van één

centrale PC waar <CTG> Console op draaide. In deze configuratie kon men de patiëntgegevens alleen op deze locatie invoeren. Met het decentrale systeem is het mogelijk om de notities in te voeren bij de patiënt aan het bed, en eventueel andere, op dat moment lopende CTG's te moni-

>> vervolg op pagina 2

INHOUD

- Ja en!
- Werk in uitvoering
- Slingeland kiest voor Mosos <CTG>
- Ziekenhuisgroep Twente kiest opnieuw voor Mosos
- Koppeling 1e en 2e lijn operationeel
- Geaccrediteerde STAN®-cursussen samen met de NVOG
- Colofon

Colofon

De BMA Nieuwsbrief verschijnt in een elektronische en een gedrukte versie. Deze is bedoeld voor onze klanten, maar gaat tevens over onze klanten. Wat zijn hun ervaringen met BMA? De Nieuwsbrief dient ook om u op de hoogte te houden van de laatste ontwikkelingen binnen ons bedrijf, alsmede van onze meest recente producten en diensten.

De BMA Nieuwsbrief is een uitgave van: **BMA BV**
Papiermolen 2-6
3994 DK Houten
www.bma-mosos.nl

© BMA BV 2008.
Artikelen uit de BMA Nieuwsbrief mogen worden overgenomen na toestemming van BMA en met bronvermelding.

Om de elektronische BMA Nieuwsbrief te ontvangen dient u zich aan te melden door een e-mail te zenden aan info@bma-mosos.nl of via het e-formulier op onze website: www.bma-mosos.nl. Vragen en opmerkingen kunt u eveneens naar bovengenoemd e-mailadres sturen.

>> vervolg van pagina 1

toren. Dit is mogelijk doordat de CTG-stations nu zijn voorzien van een PC. Na enige tijd te hebben gewerkt met proeflicenties voor de module Mosos <O> heeft het ziekenhuis tevens besloten tot de uitbreiding van het Mosos-systeem met Mosos <O>.

Medisch Centrum Leeuwarden

Afgelopen maand is men in Leeuwarden gestart met Mosos <U>, waarbij het echoapparaat via DICOM is gekoppeld aan het Mosos-informatiesysteem. Met deze uitbreiding beschikt men in Medisch Centrum Leeuwarden nu over alle Mosos-modules, namelijk <CTG>, <P>, <O> en <U>.

Mosos-systemen groeien mee met de klantbehoefte!

Niet ieder ziekenhuis schaft zich in één keer een compleet Mosos-systeem aan. Dat hoeft ook niet, want Mosos is modulair opgebouwd en groeit met de behoefte van de klant mee. De afdeling Verloskunde en andere belanghebbenden weten zelf natuurlijk heel goed welke bouwblokken het meest directe voordeel zullen opleveren. Na verloop van tijd ontstaat dan de behoefte aan meer modules of meer mogelijkheden. De afgelopen maanden hebben diverse ziekenhuizen de stap gezet om hun Mosos-systemen op maat uit te breiden. In het geval van het Jeroen Bosch Ziekenhuis in Den Bosch en het

Erasmus MC in Rotterdam betrof dit uitbreidingen van Mosos <CTG>. Daarnaast werden diverse Mosos <U>-trajecten afgerond. In het IJsselland Ziekenhuis in Capelle a/d IJssel is een koppeling tot stand gebracht tussen Mosos <U> en DICOM, terwijl een nieuw Mosos <U>-systeem werd geïmplementeerd in het 1e-lijnsechocentrum van Ziekenhuis Rivierenland in Tiel. Tot slot het azM in Maastricht. Dit academisch ziekenhuis heeft onlangs de opdracht verstrekt voor de realisatie van een koppeling met het klinisch-genetische softwarepakket Helix en met het ziekenhuisbrede laboratorium-systeem LABZIS.

Slingeland kiest voor Mosos <CTG>

Het Slingeland Ziekenhuis in Doetinchem is een modern ziekenhuis met 348 bedden. Het ziekenhuis biedt ook opleidingen interne geneeskunde, chirurgie, klinische psychologie en de tropenopleiding heelkunde, en omschrijft zichzelf als groot genoeg om alles in huis te hebben, maar klein genoeg om overzichtelijk en persoonlijk te zijn. Het Slingeland Ziekenhuis ziet ICT als een belangrijk middel om de kwaliteit van de organisatie en de zorg te verbeteren. De verdere ontwikkeling van ICT, met name op het gebied van het EPD, is één van de speerpunten.

Koppeling tussen Mosos en ziekenhuisbreed EPD

Het Slingeland neemt een goede positie in het ICT-landschap in. Het had bijvoorbeeld als een van de eerste ziekenhuizen in Nederland een declaratiesysteem op DBC-niveau geïmplementeerd. Daarnaast wordt de ontwikkeling van een ziekenhuisbreed EPD de komende jaren verder vormgegeven. In het Slingeland Ziekenhuis wordt naar tevredenheid gewerkt met het ziekenhuisinformatiesysteem EZIS, maar toch is er op de afdeling Verloskunde voor gekozen om Mosos <CTG> te upgraden en de CTG's en verslagen door middel van

diverse koppelingen in het EPD toegankelijk te maken. Henny Welling is hoofd ICT van het Slingeland. Hij legt uit hoe het komt dat het ziekenhuis bewust niet heeft gekozen voor afdelingssystemen die samen een EPD zouden kunnen vormen: 'In onze visie maakt BMA een heel erg goed afdelingssysteem. Onze afweging was echter dat we als ziekenhuis nu eenmaal hebben gekozen voor een ziekenhuisbreed EPD, waarin we ook zaken als DBC's, orders en medicatie etc. willen vastleggen. Vanuit de integratiegedachte is een afdelingssysteem daar minder voor geschikt. Ook hebben we bezwaar

>> vervolg op pagina 4

Ziekenhuisgroep Twente kiest opnieuw voor Mosos

In 1998 zijn het Twenteborg Ziekenhuis in Almelo en het Streekziekenhuis Midden-Twente (SMT) in Hengelo gefuseerd tot de Ziekenhuisgroep Twente (ZGT). De meer dan 3400 personeelsleden van de ZGT waken onder meer over de gezondheid van de patiënten in 1045 bedden. Twenteborg in Almelo en het SMT in Hengelo ondersteunen samen jaarlijks zo'n 2800 tot 2900 bevallingen op de twee afdelingen Verloskunde, beide bestaande uit verpleegkundigen, verloskundigen en gynaecologen, naast de kraamverzorgenden, secretaresses en zorgassistenten. En over de ICT in de verloskundige zorg hebben ze bij de Ziekenhuisgroep Twente duidelijke ideeën. Maar waar staan ze wat dat betreft eigenlijk zelf?

De Ziekenhuisgroep Twente en ICT

Carin Pipers was voorheen als informatiemanager verbonden aan de Ziekenhuisgroep Twente. Nu is zij extern adviseur van SKOPOS Rendementbouwers, die de ZGT onder meer heeft geholpen de migratie door BMA naar de nieuwste versies van Mosos <CTG> en <P> soepel te laten verlopen. Pipers: 'In bepaalde opzichten is de ZGT

op ICT-gebied een gemiddeld ziekenhuis, maar in andere opzichten lopen we echt voorop. We moeten niet vergeten dat een ziekenhuis een complexe organisatie is, en dat het succes van inzet van ICT altijd een zaak is van middelen, mensen en beheer. We zijn nu met tal van projecten bezig, waaronder een Enterprise PACS (Picture Archiving and Communications Systems) dat alle modaliteiten buiten de radiologie koppelt en de beelden met verslagen voor de specialisten op elke werkplek toegankelijk maakt. Er zijn nauwelijks ziekenhuizen die dat hebben.' Tot de lijst van projecten behoort ook de migratie naar de nieuwste versies van Mosos <CTG> en <P>.

In november 2007 zijn Mosos <CTG> en <P> geïnstalleerd op beide locaties van de ZGT. Hierbij werden ook de databases samengevoegd. Door het werken met één database is het veel gemakkelijker geworden een patiënte van de ene locatie naar de andere te verwijzen, doordat geautoriseerde gebruikers de patiëntgegevens overal kunnen inzien. In Twenteborg zijn verder verschillende werkstations mobiel gemaakt. Zowel Twenteborg als het SMT

maakten al jaren gebruik van Mosos <CTG> en <P>, zij het dat het SMT up to date was en Twenteborg nog in een DOS-omgeving op speciale PC's met Status <P> werkte. Het functioneerde allemaal wel, maar er moest toch iets gebeuren. Arlette Drost is hoofd Verloskunde van Twenteborg: 'We hebben goed op de markt rondgekeken en geconstateerd dat sommige andere spelers meer flexibiliteit leken te bieden. Dat vereiste weer wel dat veel toepassingen zelf op maat moesten worden gemaakt, en dan hadden we nog geen garantie dat het werkte.' Agnes de Vries is haar collega-hoofd in het SMT, en even nuchter als kritisch: 'Bij het vergelijken van de verschillende systemen viel bijvoorbeeld op dat sommige systemen er grafisch heel mooi uitzagen. Maar dan hadden ze bijvoorbeeld weer geen koppeling met de LVR.' Eén van de karakteristieken van de Ziekenhuisgroep Twente is nu juist de verplechting van de verloskundige en de gynaecologische praktijk. Drost, de Vries en Pipers hebben de implementatie natuurlijk niet alleen gedaan. Ze werden ondersteund door een uitgebreide gebruikersgroep op de twee afdelingen, de Medisch instrumen-

tatietechnicus Frank Pots en een betrokken systeembeheerder: Raymond Kamphuis.

Migreren, en nu?

Agnes de Vries is zeer tevreden over de nieuwe Mosos-systemen: 'We hadden allemaal gedacht dat de impact groot zou zijn, maar dat was helemaal niet zo. Het is in feite een heel logisch systeem. Daarbij is er van de kant van BMA ook ruim voldoende aandacht besteed aan de scholing van de gebruikers. Het systeem zelf heeft voor ons grote meerwaarde: je kunt nu onafhankelijk van de werkplek inloggen, je

hebt een completer overzicht van dag 1 tot week 42, en de digitale aanlevering aan de LVR is ideaal.' Pipers: 'De overgang van het oude naar het nieuwe systeem is eigenlijk niet zo groot gebleken, en dat zegt tegelijkertijd ook wel iets over de kwaliteiten van dit nieuwe systeem.' Maar hoe nu verder? Arlette Drost: 'We hebben bij BMA enkele licenties van Mosos <O> voor de poliklinische verloskunde aangeschaft. De werkwijze op de polikliniek is bij ons op dit moment nog een papieren traject. Ook de echo's zijn bij ons nog niet echt digitaal. Daar willen

we eerst samen met ons eerste lijnscentrum over piekeren. Maar eigenlijk zitten we in de fase dat we eerst Mosos <CTG> en <P> goed moeten doornemen, waaronder de mogelijkheid voor onze verloskundigen om een digitale ontslagbrief via Mosos te ontvangen.' Brieven. Daar zijn er in een verloskundig traject natuurlijk altijd veel van, papierloos of niet. Carin Pipers: 'Wij werken met twee maatschappen, maar het is op dit moment bijvoorbeeld nog niet mogelijk om een aparte brief per maatschap aan te maken. Dat heeft met de software te maken. Wij zouden heel graag zien dat we de mogelijkheid krijgen om in de module verschillende soorten brieven in meerdere layouts te definiëren.' (*) Pipers hecht er echter aan te melden dat de samenwerking bij de migratie naar de nieuwste versies van Mosos <CTG> en <P> vooral een positief gevoel heeft opgeleverd: 'BMA is tijdens de implementatie naadloos ingesprongen met aanvullende capaciteit als dat nodig was. De samenwerking met onze eigen ICT-staf was echt heel goed.'

(*) Noot van de redactie: het betreft hier vergelijkbare mogelijkheden in <P> zoals die in Mosos <O> al aanwezig zijn.

Van links naar rechts: Carin Pipers, Arlette Drost en Agnes de Vries